

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЕКОНОМІКА»

першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 051 «Економіка»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Кваліфікація: Бакалавр з економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради _____ /д.т.н., проф.Кюрчев В.М.

(протокол № 1 від 28 травня 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 1.09.2019 р.

Ректор _____ /д.т.н., проф. Кюрчев В.М.

(наказ № 102/1 - Од від 30 травня 2019 р.)

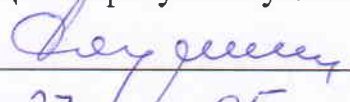
Мелітополь, 2019

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми**

Гарант освітньо-професійної програми

 к.е.н., доцент Почерніна Н.В.
« 24 » травня 2019 р.

Декан факультету економіки та бізнесу

 к.е.н., доцент Карман С.В.
« 27 » 05 2019 р.

Проректор з науково-педагогічної роботи

 к.т.н., доцент Ломейко О.П.
« 27 » 05 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма модернізована відповідно до Стандарту вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»

Склад проектної групи:

Почерніна Наталія Вікторівна- гарант освітньої програми, керівник проектної групи, кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Кальченко Сергій Володимирович– доктор економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Карман Сергій Вікторович - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Попова Тетяна Вікторівна- кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного;

Бакіна Тетяна Володимирівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Захарчук Юрій Вікторович - начальник управління соціально-економічного розвитку міста виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області;

Мордик Олександр Миколайович - голова Мелітопольської районної ради Запорізької області;

Бандура Микола Пилипович – керівник ТОВ «Агросервіс», м. Мелітополь Запорізької області, заступник голови Координаційної ради з питань розвитку бізнесу в м. Мелітополі;

Рабчук Ольга Георгіївна – економіст комунального підприємства «Чистота» Мелітопольської міської ради Запорізької області;

Шиян Дмитро Вікторович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Мазуренко Олена Василівна - доктор економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу організації наукових досліджень та інноваційного розвитку ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН;

Марченко Оксана Анатоліївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

Безух Андрій Миколайович – адвокат, м. Мелітополь

Розглянуто на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму ТДАТУ імені Дмитра Моторного
Протокол №9 від 19 березня 2019 р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу ТДАТУ імені Дмитра Моторного
Протокол №8 від 25 березня 2019 р.

1. Профіль освітньої програми

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму
Рівень вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень, бакалавр з економіки (Bachelor of Economics)
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма зі спеціальності 051 «Економіка»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців та за скороченою формою навчання 1 рік 10 місяців
Наявність акредитації	відсутня
Цикл / рівень	QF for ENEA – перший цикл, EQF for LLL – 6 рівень; НРК України – 7 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти або освіти на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, у тому числі за іншою спеціальністю (напрямом підготовки).
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1.09.2018 – 30.06.2022
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/teaching/educational-programs/#to-main
2. Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованих фахівців у сфері економіки, які володіють фундаментальними знаннями та професійно-орієнтованими вміннями щодо аналізу та оцінки економічних явищ і процесів та здатні вирішувати типові професійні завдання у господарській практиці за допомогою сучасних технологій та готовності до безперервного навчання.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань)	Економіка (05 – Соціальні та поведінкові науки) Дисципліни циклу загальної підготовки (13%), дисципліни циклу професійної підготовки (60%), дисципліни за вибором студента (25%), інші складові освітнього процесу (2%)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус	Загальна вища освіта в галузі економіки. Акцент програми

освітньої програми та спеціалізації	на формуванні навичок аналізу економічних процесів в умовах високого рівня відкритості економіки
Особливості програми	Програма передбачає поглиблене вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Працевлаштування в організаціях та на підприємствах будь-якої форми власності, у навчальних закладах та науково-дослідних установах; в органах державного та муніципального управління, різноманітних службах апарату управління; у структурах, в яких випускники є підприємцями, що створюють та розвивають власну справу; в комерційних структурах, що виходять на зовнішній ринок, у недержавних організаціях та установах; в економічних відділах фінансово-кредитних установ; у науково-виробничо-технічних комплексах.</p> <p>Випускники можуть працювати на посадах: економіст (2441.2), економіст з міжнародної торгівлі (2441.2), економіст з планування (2441.2), економіст з фінансової роботи (2441.2), економіст з ціноутворення (2441.2), економічний радник (2441.2), економіст-статистик (2122.2), експерт із зовнішньоекономічних питань (2419.2), консультант (в апараті органів державної влади, місцевого самоврядування)(2419.3), консультант з економічних питань (2441.2), консультант з ефективності підприємництва (2419.2), консультант із зовнішньоекономічних питань (2419.2), молодший науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник (економіка) (2441.1), науковий співробітник-консультант (економіка) (2441.1), помічник керівника підприємства (установи, організації) (3436.1), помічник керівника малого підприємства без апарату управління (3436.3), радник (органи державної влади, місцевого самоврядування) (2419.3), фахівець з ефективності підприємництва (2419.2), фахівець-аналітик з дослідження товарного ринку (2419.2), фахівець з фінансово-економічної безпеки (3411); асистент економіста-статистика (3434), референт (3436.1); помічник керівника іншого основного підрозділу (3436.2); лаборант наукового підрозділу (інші сфери (галузі) наукових досліджень) (3491); інспектор з експорту (3449); викладач професійного навчально-виховного закладу (2320); викладач професійно-технічного навчального закладу (2320); фахівець з розширення ринку збуту (2419.2);</p>

	оглядач з економічних питань (2441.2)
Продовження освіти	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<ul style="list-style-type: none"> • студоцентроване навчання на основі компетентнісного підходу з використанням платформи Moodle; • комбінація лекцій, семінарських та практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, що розвивають аналітичні здібності та навички працювати в колективі, навчальні та виробничі практики; • самостійне навчання; • можливість дуальної освіти.
Оцінювання	Поточне опитування, перевірка розрахункових завдань, тестовий контроль, захист звіту з практики, захист курсової роботи, усні та письмові екзамени
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово</p> <p>ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і</p>
Загальні компетентності	

	<p>комунікаційних технологій</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення</p> <p>ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами</p> <p>СК 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати</p> <p>СК5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин</p> <p>СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію</p> <p>СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій,</p>

	пропонувати способи їх вирішення
	СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності
	СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків
7- Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності	РН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу
	РН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
	РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
	РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем
	РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)
	РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
	РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
	РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
	РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
	РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності

	PH11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
	PH12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
	PH13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.
	PH14. Визначати і планувати можливості особистого професійного розвитку.
	PH15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
	PH16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.
	PH17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
	PH18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
	PH19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів
	PH20. Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземними мовами
	PH21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів
	PH22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах
	PH23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
	PH24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.
Програмні результати	PH25. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.
	PH26. Усвідомлювати пріоритетність реалізації цілей

навчання, визначені вищим навчальним закладом	сталого розвитку
	PH27. Вміти готувати презентаційні матеріали за результатами досліджень
	PH28. Вміти аналізувати можливості зовнішньоекономічних зв'язків на мікро-, мезо- та макрорівні та оцінювати їх ефективність
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Реалізація програми забезпечується профільною кафедрою економіки, кваліфікація викладачів якої відповідає спеціальності згідно ліцензійних умов, за участі професорсько-викладацького складу ТДАТУ та фахівців, залучених на договірних засадах
Матеріально- технічне забезпечення	Навчальні корпуси ТДАТУ, навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання, точки бездротового доступу до мережі Internet, наукова бібліотека ТДАТУ, гуртожитки, соціально-побутова інфраструктура
Інформаційне та навчально- методичне забезпечення	Офіційний сайт ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/ ; навчально-інформаційний портал ТДАТУ http://njp.tsatu.edu.ua/ , на якому розміщено навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану, наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/ , методичні кабінети кафедр, сайт факультету економіки та бізнесу http://feb.tsatu.edu.ua/ , сайт кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-economics/ , сайти кафедр, точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наявність доступу до баз даних Scopus та Web of science, необмежений доступ до мережі Інтернет.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість перезарахування кредитів у межах кредитно-трансферної системи на основі двосторонніх договорів між Таврійським державним агротехнологічним університетом імені Дмитра Моторного та закладами вищої освіти України http://www.tsatu.edu.ua/akademichna-mobilnist/
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива реалізація програм подвійного диплому, програм стажування та наукове співробітництво на основі двосторонніх договорів між ТДАТУ імені Дмитра Моторного та навчальними закладами Німеччини, Польщі, Франції, США, Китаю, Білорусі, Болгарії, Казахстану, Угорщини та інших країн http://www.tsatu.edu.ua/vmz/partnery-universitytetu/
Навчання іноземних здобувачів ВО	Можливе у межах ліцензійного обсягу спеціальності після вивчення курсу української мови

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

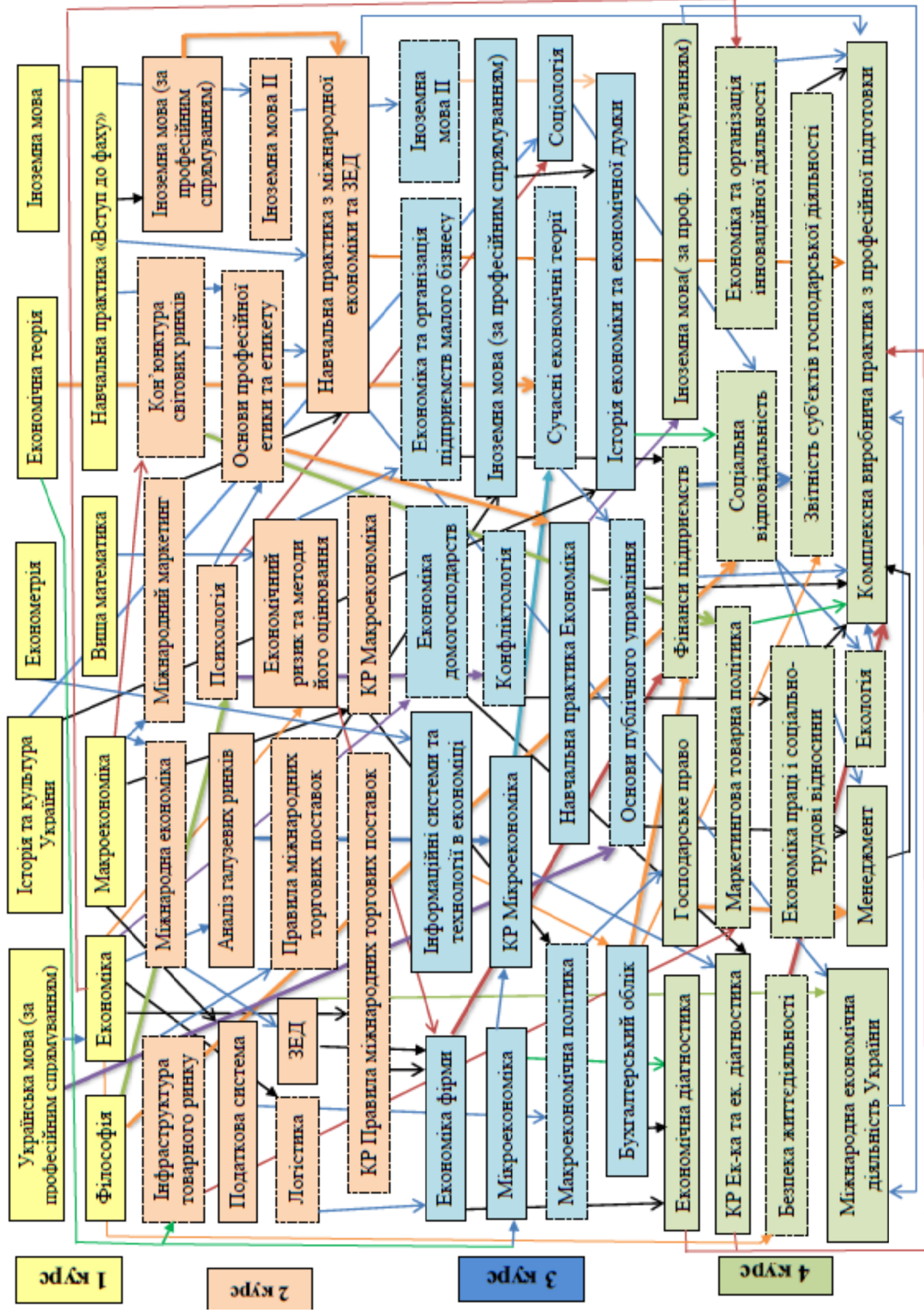
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові дисципліни			
OK1	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	екзамен
OK2	Філософія	4	екзамен
OK3	Вища математика	6	диф. залік
OK4	Іноземна мова	4 + 4	диф. залік + диф. залік
OK5	Історія та культура України	3	екзамен
OK6	Соціологія	3	диф. залік
OK7	Господарське право	4	диф. залік
Всього за циклом загальної підготовки		32	5 диф. заліків, 3 екзамени
ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
Обов'язкові дисципліни			
OK8	Економетрія	6	диф. залік
OK9	Економічна теорія	6 + 5	екзамен + екзамен
OK10	Макроекономіка	7	екзамен
OK11	Економіка	8	екзамен
OK12	Аналіз галузевих ринків	5	екзамен
OK13	Податкова система	7	екзамен
OK14	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4+4+4+4+3+3 = 22	5 диф. заліків + 1 екзамен
OK15	Зовнішньоекономічна діяльність	8	екзамен
OK16	Економічний ризик та методи його оцінювання	5	екзамен
OK17	КР Мікроекономіка	1	захист
OK18	Мікроекономіка	6	екзамен
OK19	Інформаційні системи та технології в економіці	5	екзамен
OK20	Економіка фірми	6	екзамен
OK21	Бухгалтерський облік	5	екзамен
OK22	Історія економіки та економічної думки	5	екзамен
OK23	Маркетинг	5	екзамен

OK24	Економічна діагностика	6	екзамен
OK25	КР Економіка та економічна діагностика	1	захист
OK26	Менеджмент	5	екзамен
OK27	Міжнародна економічна діяльність України	4	диф. залік
Всього		128	
Практики			
OK28	Навчальна практика «Вступ до фаху»	3	диф. залік
OK29	Навчальна практика з міжнародної економіки та ЗЕД	4	диф. залік
OK30	Навчальна практика «Економіка»	4	диф. залік
OK31	Комплексна виробнича практика з професійної підготовки	5	диф. залік
Всього		16	
Всього за циклом професійної підготовки		144	11 диф. заліків, 17 екзаменів, 2 захисти
ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИБОРОМ СТУДЕНТА			
ВК1.1	Іноземна мова II	3	диф. залік
ВК2	Психологія		
ВК3	Міжнародна економіка: механізм регулювання	6	екзамен
ВК4	Міжнародний маркетинг		
ВК5	Кон'юнктура світових ринків	5	екзамен
ВК6	Інфраструктура товарного ринку		
ВК1.2	Іноземна мова II	3	диф. залік
ВК7	Основи професійної етики та етикету		
ВК8	Правила міжнародних торгових поставок	5	екзамен
ВК9	Логістика		
ВК10	КР Правила міжнародних торгових поставок	1	захист
ВК11	КР Макроекономіка		
ВК1.3	Іноземна мова II	4	диф. залік
ВК12	Конфліктологія		
ВК13	Економіка домогосподарств	5	диф. залік
ВК14	Економіка та організація підприємств малого бізнесу		
ВК1.4	Іноземна мова II	4	екзамен

ВК15	Сучасні економічні теорії		
ВК16	Макроекономічна політика	5	екзамен
ВК17	Основи публічного управління		
ВК18	Фінанси підприємств	5	екзамен
ВК19	Звітність суб'єктів господарювання		
ВК20	Маркетингова товарна політика	6	диф. залік
ВК21	Економіка та організація інноваційної діяльності		
ВК22	Безпека життєдіяльності та охорона праці	4	диф. залік
ВК23	Екологія		
ВК24	Економіка праці та соціально-трудові відносини	5	диф. залік
ВК25	Соціальна відповідальність		
Всього дисциплін за вибором студента		60	7 диф. заліків, 6 екзаменів, 1 захист
ІНШІ СКЛАДОВІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ			
	Підготовка до атестації здобувачів вищої освіти	3	
	Атестація здобувачів вищої освіти	1	
Всього за іншими складовими		4	
Разом за обов'язковою частиною підготовки		180	
Разом за вибірковою частиною підготовки		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	23диф. заліки, 26 екзаменів, 3 захисти

2.2 Структурно-логічна схема освітньої програми за спеціальністю 051 «Економіка»

3 Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного екзамену за спеціальністю у встановленому порядку та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження здобувачу вищої освіти ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з економіки. Атестація здійснюється Державною екзаменаційною комісією та проходить відкрито і публічно.
Вимоги до комплексного державного кваліфікаційного екзамену	Програма державного кваліфікаційного екзамену зі спеціальності 051 «Економіка» включає: дисципліни циклу професійної підготовки «Економіка», «Економічна діагностика», «Зовнішньоекономічна діяльність», а також передбачає узагальнення результатів виконання індивідуального завдання Комплексної виробничої практики з професійної підготовки. Державний кваліфікаційний екзамен складається з двох частин: із теоретичної – відповідь на питання білету, і практичної: розв'язання задач і комплексного розрахункового завдання та презентація результатів виконання індивідуального завдання Комплексної виробничої практики з професійної підготовки, що дозволяє перевірити рівень сформованості відповідних умінь та навичок.

4 Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

З метою здійснення внутрішнього моніторингу якості освіти у процесі реалізації освітньої програми 051 «Економіка» проводяться моніторинг змісту освітньої програми через:

- самоаналіз стану підготовки фахівців відповідно до нормативно-правових актів і документів, ліцензійних і акредитаційних вимог тощо;
- періодичний (по завершенню кожного семестру) аналіз успішності студентів та якості знань;
- періодичний (за рішенням навально-методичного центру ТДАТУ) зріз знань у формі проходження комп'ютерного тестування перед іспитом та на початку наступного семестру для виявлення рівня залишкових знань;
- аналіз відгуків керівників виробничої практики;

- опитування роботодавців та представників місцевої влади щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти;
- опитування, анкетування здобувачів вищої освіти про якість освітньої програми та рівень викладання;
- включення здобувачів вищої освіти до складу робочої групи з вдосконалення освітньої програми;
- розміщення інформації про освітню програму для можливості публічного перегляду, інформування про зміни в освітній програмі на сайті кафедри / факультету;
- періодичну перевірку відділом моніторингу якості освітньої діяльності ТДАТУ якості проведення занять викладачами кафедри та методичного забезпечення навчального процесу;
- підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, що забезпечують освітній процес за програмою;
- перевірку курсових робіт на плагіат;
- щорічне рейтингування викладачів кафедри.

Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін щорічно оновлюється та удосконалюється, що реалізується через:

- щорічне оновлення робочих навчальних програм та силябусів;
- оновлення і розробку нових засобів діагностики навчальних досягнень (у т.ч. засобів поточного і підсумкового контролю, тестових комплексів);
- впровадження новітніх форм активізації пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень;
- використання досвіду, отриманого під час підвищення кваліфікації викладачів та стажування;

5. Пояснювальна записка щодо відповідності складових ОПП

Узгодженість складових елементів освітньої програми демонструється через відповідність:

- компетентностей освітньої програми дескрипторам Національної рамки кваліфікацій (таблиця 1);
- програмних результатів та компетентностей, визначених освітньою програмою (таблиця 2);
- програмних результатів навчання та освітніх компонент (таблиця 3);
- програмних компетентностей компонентам освітньої програми (таблиця 4)

Таблиця 1

Матриця відповідності визначених освітньою програмою компетентностей дескрипторам Національної рамки кваліфікацій

Класифікація компетентностей	Дескриптори НРК				
	Знання ЗН1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень ЗН2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів, понять у навчанні і професійній діяльності	Уміння УМ1 Розв'язання складних непередбачуваних проблем спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефаківців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	
	Загальні компетентності				
ЗК1			К1, К2		АВ1
ЗК2	ЗН1, ЗН2		К1		
ЗК3	ЗН1, ЗН2	УМ1			
ЗК4	ЗН2	УМ1			АВ2
ЗК5	ЗН1		К1, К2		
ЗК6			К1, К2		
ЗК7		УМ1	К1		
ЗК8	ЗН1	УМ1			

ЗК9			УМ1			АВ1
ЗК10	ЗН2					
ЗК11	ЗН2		УМ1			АВ1
ЗК12				К1, К2		
ЗК13	ЗН2			К1		АВ1
Спеціальні (фахові) компетенції						
СК1	ЗН1		УМ1			
СК2				К2		
СК3			УМ1			
СК4	ЗН2			К2		
СК5	ЗН1		УМ1			
СК6			УМ1			
СК7				К1		АВ1
СК8						АВ1
СК9	ЗН1					
СК10			УМ1			АВ1
СК11	ЗН1			К1		
СК12				К1		АВ2
СК13			УМ1			
СК14	ЗН1, ЗН2		УМ1			

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

<p>Принципи та процедури забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Принципи забезпечення якості освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідність освітньої програми потребам ринку праці та інтересам стейкхолдерів; - соціальна відповідальність за надання освітніх послуг, що формують загальні та фахові компетентності здобувача вищої освіти; - студоцентроване навчання. <p>Процедури забезпечення якості вищої освіти:</p> <p>1) нормативно-правові:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положення про організацію освітнього процесу у ТДАТУ; - Положення про організацію та контроль якості навчальних занять у ТДАТУ; - Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу підготовки фахівців в ТДАТУ; - Положення про академічну мобільність студентів ТДАТУ; - Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ТДАТУ; - Положення про порядок організації та проведення дуального навчання в ТДАТУ; - Положення про відділ моніторингу ТДАТУ; <p>2) організаційні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - механізм формування, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм відповідно до Положення про світні програми у ТДАТУ та Положення про опитування учасників освітнього процесу у ТДАТУ; - процедура формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів на основі Положення про вибіркові дисципліни в ТДАТУ, Положення про стажування студентів ТДАТУ; - система оцінювання знань здобувачів вищої освіти, висвітлена у Положенні про оцінювання знань студентів ТДАТУ; - процедура перевірки якості залишкових знань відповідно до Положення про комплексні контрольні роботи з навчальних дисциплін та Положення про перевірку залишкових знань студентів у ТДАТУ; - оцінювання науково-педагогічних працівників відповідно до Положення про рейтинг НПП та Положення про рейтингове оцінювання діяльності кафедр; - організація підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників ТДАТУ; <p>3) інформаційні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання електронних журналів для контролю якості освітнього процесу; - функціонування навчально-інформаційного порталу,
---	--

		доступного для здобувачів вищої освіти ТДАТУ; - функціонування офіційного веб-сайту ТДАТУ.
Моніторинг періодичний перегляд програм	та освітніх	Освітня програма переглядається і періодично оновлюється з урахуванням зауважень та пропозицій здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів, а також відповідно до змін у законодавстві про вищу освіту України та зміни у стандартах вищої освіти
Запобігання виявлення академічного плагіату	та	Процедура протидії академічному плагіату відповідно до Положення про систему антиплагіат в ТДАТУ
Публічність інформації освітні послуги	про	Надання повної інформації про умови вступу до ТДАТУ та умови навчання на сайті ТДАТУ, інформація про зміст освітніх програм та перспектив працевлаштування на сайті факультету економіки та бізнесу, інформація про зміст робочих програм та сила буси навчальних дисциплін на сайті кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність: 051 «Економіка» / Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 13.11.2018 р. № 1244

2. Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 01.01.2018 р. [Електронний ресурс] // 2018. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

3. Лист Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017 р. № 1/9-239 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.nung.edu.ua/files/attachments/lyst_mon_1_9-239_vid_28.04.2017_r._prymirnyu_vzirec_osvitno-profesiynoyi_programy.pdf.

4. Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.

5. Національна рамка кваліфікацій. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF..>

6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>.

8. Рашкевич Ю. М. Методичні рекомендації щодо опису освітньої програми в контексті нових стандартів вищої освіти. Львів, 26.04.2017 р.

9. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

10. Перелік галузей і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Постанова КМУ №266 від 29.04.2015 р.).

11. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю.М. Рашкевича та Ж.В. Таланової. – 2-ге вид. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.

Керівник
проектної групи
(гарант освітньої
програми)
Члени проектної
групи:

Почерніна Наталія Вікторівна, к.е.н.,
доцент кафедри бізнес-консалтингу та
міжнародного туризму ТДАТУ імені
Дмитра Моторного

Кальченко Сергій Володимирович,
д.е.н., доцент кафедри бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму ТДАТУ імені
Дмитра Моторного

Карман Сергій Вікторович, к.е.н.,
доцент кафедри бізнес-консалтингу та
міжнародного туризму ТДАТУ імені
Дмитра Моторного

Попова Тетяна Вікторівна, к.е.н., доцент
кафедри бізнес-консалтингу та
міжнародного туризму ТДАТУ імені
Дмитра Моторного

Бакіна Тетяна Вікторівна, к.е.н., доцент
кафедри бізнес-консалтингу та
міжнародного туризму ТДАТУ імені
Дмитра Моторного